

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

37. Quidam Religiosus efregit carcerem sui Monasterij, & aufugit in alienam Ecclesiam, vel Monasterium. quæritur quid faciendum? Et an cognitio pro dicta Immunitate in quocumque casu, & euentu semper ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

contento, di Roma li 10. di Agosto 1618. come fratello affectionatissimo il Cardinal Giustiniano. Non est igitur amplius de hac questione dubitandum.

RESOL. XXXVI.

An Religiosi gaudeant dicta Immunitate, ita ut eorum Superiores non possint extrahere illos ab Ecclesiis, & quid, si delinquant in propriis Monasteriis? Ex part. 1. tract. 1. Resol. 25.

S. 1. Negat in specie Riccius *part. 3. decis. 172. n. 6.* & ita fuisse decisum in Curia Archiepiscop. Neapolitana asserit: & ita docent etiam Doctores citati * superiori questione in prima opinione, qui pro confirmanda eorum sententia sic argumentantur: Si Clerici gaudere debent immunitate Ecclesiarum, sequitur, quod Religiosi nunquam possent in carcerem detrueri a suis Prælati, cum semper sint in Monasterio, quod gaudet hac immunitate; sed hoc asserere est absurdum, ergo, neque Clerici, neque Religiosi immunitate Ecclesiarum gaudent. Et ita in particulari arguebant Syluester *verb. Immunitas. 3. §. 3. num. 2.* Fagundez *de Præcept. Eccles. tract. 2. lib. 4. cap. 4. n. 2.* Suarez *de Relig. tom. 1. tr. 2. lib. 3. c. 10. n. 6.* & noster Peregrinus *de immunit. c. 12. n. 3. dub. 3. opin. 2. arg. 3. cum aliis.*

* Quæ hic est sup. Ref. 34. & infra in Ref. seq. in quatuor eius primis lin. & si placet lege supra ex Ref. 27 §. Quarto decimo. & Ref. & §. eius not.

Sup. in Ref. que hic est 34.

2. At hoc inconueniente non obstante, multi DD. vt supra vilum est in secunda opinione, docentur, Clericos, & per consequens Religiosos, gaudere Ecclesiarum immunitate; & præcipue inter illos Petrus Cenedo *in quest. can. qual. 42.* & Petrus Gambac. *lib. 4. cap. 11. num. 10.* vbi asserit: [Eadem est ratio de Clericis, ac Religiosis; & idem licet illis, ad euadendas delictorum suorum iudiciales pœnas, ad Ecclesias, & Monasteria confugere, & sunt ab Ecclesia defendendi. Nec existimo satis esse consuetudinem, qua probetur eos non solere ad Ecclesias confugere, vt propterea immunitate careant; sicut nil valeret, si probaretur idem de laicis, non enim propterea quod nullus laicus per multos annos ad Ecclesiam confugit; idem mihi non proderit, si voluero confugere. Sed probare necesse est consuetudinem, qua Clerici, seu Regulares, ad Ecclesiam confugientes, nunquam in ea ad immunitatem admissi sunt.] Ita Gambacurt, vbi addit, Regulares in vrbe ad mortem damnatos per Iudicem ab Apostolica Sede delegatum, si commississent aliquod delictum, non exceptum, posse ad Ecclesiam confugere, & eius immunitate gaudere. Hæc opinio mihi placet, & ita sentio cum supradictis citatis Doctoribus, Regulares gaudere, sicut Clericos, immunitate Ecclesiarum. Sed difficultas est, quando delinquant in propriis Monasteriis. Idem dicendum viderur, stando in dicta opinione, quod Clerici, & Regulares immunitate gaudeant. Et ita in terminis docet Gambac. *sup. n. 12.* vbi ait: [Difficultas non leuis superest de Regularibus delinquentibus in propriis Ecclesiis, seu Monasteriis, de quibus valde dubium est, an teneantur lege *cap. fin. de immunit. Eccles.* nisi textum illius *cap. amplè* intelligamus, vt delinquens in ipso loco immunitatis, careat privilegio, quam ratissime Religiosi ad immunitatem admittuntur; quia raro exeunt: sed cum textus sit odiosus, vt late ab immunitate excludens, & se restringat ad Ecclesias, & Cœmeteria, ad quæ etiam se restringit constitutio Greg. XIV. probabile mihi est, in illis solis delictis grauibus, quæ in Ecclesiis, vel Cœmeteriis committuntur, ablatam esse illis immunitatem. Si quis verò hæc ipsa, seu alia graua delicta committat in aliis immunibus locis, Monasteriis,

Domibus, etiam non carebit immunitate; quoniam in dictis Canonibus non est expressum.] Ita ille, quæ omnia limitat *num. 14.* ad eos casus, in quibus Superior procederet contra Regulares in foro iudiciali ad vitrices pœnas Canonum, non autem quando procederet in foro paterno ad penitentias salutaris.

3. Hæc opinio Gambacurtæ est probabilis stando in rigore Canonum, & præcipue in terminis nostræ Bullæ Greg. XIV. vbi vt supra diximus, excluduntur ab immunitate tantum illi, qui membra mutilarent, vel occiderent in Ecclesiis, & idem committentes alia delicta enormia in Ecclesiis, vel Cœmeteriis, gaudebunt immunitate; sicut etiam gaudebunt immunitate committentes homicidia, & mutilationes membrorum, & alia delicta extra Ecclesias, & Cœmeteria in Monasteriis, & aliis locis, quæ præbent immunitatem Ecclesiasticam. Ex qua doctrina, Regularis, qui committeret quodlibet graue delictum in Monasterio, gaudebit vtrique supradicta immunitate, & Superiores incurrent in pœnas, & censuras violatæ immunitatis, si aduersus talem criminofum, volentem gaudere hac immunitate, in iudicio procederent; & ipse in tali casu non teneatur ad interrogationes respondere. Hæc omnia, vt dixi, probabilia mihi videntur, stando in rigore Canonum, & Constitutionis Gregorianæ.

4. Sed contrarium tenendum videtur, ex recepta consuetudine à Summis Pontificibus approbata. Dixi, approbata à Summis Pontificibus: nam sola consuetudo, vt sæpius diximus, & doctè notat Cened. *9. 2. n. 10.* non præualet aduersus hanc immunitatem; nisi Pontificum interueniat consensus, quem in nostro casu interuenire patet: nam Summi Pontifices quotidie ex appellatione causarum ad Sacram Congregationem, vel ad ipsos, de causis Regularium; vident eorum Superiores aduersus illos processus formare, & sententiam ferre de delictis, intra Monasterium commissis, de quibus stante contraria opinione gaudent dicti Regulares criminofosi Ecclesiarum immunitate; & tamen de hoc non reclamant, neque supradictos Superiores, tanquam violatores immunitatis Ecclesiarum seuerè, vt deberent facere, puniunt; imò tales processus, & sententias confirmant. Ergo præbent illis, in huiusmodi casibus, iurisdictionem, non obstante aliquo canone, & Bulla Gregoriana contrarium determinante; & certè, si opinio Gambacurtæ in praxi fuisset admittenda, nullus Regularis puniretur; & obseruantia, & disciplina regularis corrueret; & idem nullo pacto admittendam esse puto.

RESOL. XXXVII.

Dum Quidam Religiosus effregit carcerem Monasterij, & confugit in alienam Ecclesiam, seu Monasterium, Queritur, quid faciendum?

Et an cognitio pro dicta Immunitate in quocumque casu, & euentu semper pertineat ad Episcopum?

Et supponitur Religiosus gaudere immunitate Ecclesie, siue propriæ, siue alieni Monasterij.

Idem, quod dictum est de Religiosis, dicendum est de Monialibus, & puellis, quæ in eorum Monasteriis educantur, quæ gaudent Immunitate in propria Ecclesia, & Monasteriis aliorum ordinum, sed non item intra suum Monasterium, sicuti omnes Religiosi gaudent dicta Immunitate. Ex par. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 32. alias 30.

§. 1. * Suppono Religiosos gaudere Ecclesiarum Immunitate, vt me citato tenet Rocafull.

* Sup. hor, quod hic supponitur in R. præter in

De Immunit. Eccles. Resol. XXXVIII. &c. 29

in *Practi Theol. Mor. tom. 2. lib. 3. in precept. i. Decalogi, cap. 24. num. 291.* & me citato Bordonus in *Miscellaneis decis. 143.* Ideo ad casum propositum respondet, quod Superior Monasterij debet recurrere ad Episcopum, ad quem, vigore Bullæ Gregorij XIV. spectat hoc iudicium huius causæ, quisi Reus delicta exceptuata non fecerit, debet declarate gaudere Immunitate, & Superiores debent illum recipere in Monasterio, nec amplius possunt de crimine parrato illum punire, stante quod ad Ecclesiam, vel aliud Monasterium auferit. Et quod hoc efficere debeat Episcopus tradit Bordonus *vbi supra. decis. 134.* vbi sic ait: Religiosus Ordinis Minorum, e.g. auferit à proprio Monasterio ad alienum, e.g. Ordinis Capucinorum prætextu Immunitatis; nam, & Religiosos illa gaudere dictum fuit præcedenti Decisione; dubitatur, quis tenetur concedere extractionem, Vicarius Generalis, an Guardianus Capucinatorum; Spectat ad Vicarium Generalem, quia cum in isto casu procedendum sit, sicut in præcedenti, iuxta nimirum formam Bullæ Gregorianæ, quæ modum extrahendi præscribit communem Laicis & personis Ecclesiasticis ex ibidem probatis, quorum nullus extrahi potest, nisi cognita causa per Vicarium, quod Reus non gaudet Immunitate, & licentia per eandem concessa extrahendi, cum interuentu personæ Ecclesiasticæ, clarè constat nulli alteri competere hoc ius. Quare Guardianus, quando sibi constituerit per Vicarium, illum Religiosum non gaudere Immunitate, debuit consignare illum interueniente ea persona Ecclesiastica. Hucusque Bordonus, qui postea *decis. 145.* subdit, hoc munus cognoscendi, an Reus gaudeat Immunitate Ecclesiæ seu Monasterij, ad quæ confugit, respectu cuiuscumque rei, siue sit Laicus, siue Clericus, siue Religiosus, ad effectum vt possit, vel non possit extrahi, ita spectat ad Episcopum, vel eius Vicarium Generalem, vt nullus alius in hoc casu cognitionis, & inde sequentis extractionis ius, & facultatem habeat, etiam Superior Regularis, vt aperte dicitur in Bulla Gregoriana illis verbis. Ad quos solos, id est ad Episcopum, & Vicarium, & non ad alios Episcopi inferiores, etsi aliis Ordinarij, aut Diocesis, tunc ad Episcopum viciniorem deuoluatur hæc cognitio, & non ad alios, capere, extrahere, aut inuocare non possint. Res igitur est clara, disposita in ea Bulla quoad cognitionem, & extractionem pertinere ad prædictos, & nullo modo ad Superiores Regulares, qui solum requisiti, velint, nolint, tenentur consignare Vicario petenti Reum, qui confugit apud ipsos. Ità Bordonus, qui citat Gambartam, Correa & Barbosam.

2. Nota hic etiam, id quod dictum est de Regularibus in ordine ad Monasteria, dicendum est de Monialibus, & Puellis, quæ in eorum Monasterijs educantur: Vnde sic asserit Pellizzarius *tract. de Mon. cap. 9. quest. 6. num. 11.* Vt ingenuè fatear quod sentio in hoc, mihi non displicet sententia Bordonus, *resol. 1. num. 18.* sustinentis Religiosos gaudere Immunitate, tam intra proprias Ecclesias; quam in Monasterijs aliorum Regularium, non autem intra proprium Conuentum; idque ne aliis impunita remaneant delicta Religiosorum: quod regulariter eueniret, cum ij semper habitent in proprio monasterio. Et quidem quod gaudeant Immunitate in propria Ecclesia, immò & in monasterijs aliorum Ordinum patet, tum quia sic cessat absurdum modo adductum; tum quia Indultum Immunitatis concessum fuit locis Ecclesiasticis, vt debitus honor Dei in iis conferretur, abstrahendo ab hoc, vel illo genere personarum: locus autem Ecclesiasticus ini-

Tom. I X.

ria afficitur, siue extrahatur Religiosus, siue secularis. Vnde inferri potest etiam Moniales, & Puellas, quæ apud ipsas educantur, gaudere Immunitate in propria Ecclesia, non item intra suum Monasterium, ita ill.

RESOL. XXXVIII.

An Regularis occidens suum Generalem gaudeat Immunitate Ecclesiarum. Ex part. 7. tract. 11. & Misc. 2. Resol. 37.

§. 1. **N**ouissimè negatiuam sententiam docet Ioannes Antonius Nouarius in *summa Bullarum, part. 2. tit. de Immunit. Ecclesiarum. 67.* quia in Religione Generalis dicitur Princeps & habet merum & mixtum imperium, & omnem potestatem vtriusque fori & personæ. Ergo.

2. Sed hæc opinio mihi non placet, nam vt optimè Castrus Palus *tom. 2. tractat. 11. diff. unica, pumel. 9. num. 43.* Trullench in *Decal. tom. 1. libro primo, cap. 11. dub. 3. numero 24.* in Bulla Gregoriana nomine Principis intelligitur, qui supremam habet iurisdictionem, neminique est subiectus, quia hic per antonomasiam dicitur Princeps, qualis est Pontifex, Imperator, Rex, & similes. Sed Generales Religionum non sunt tales, nam non solum subiiciuntur Summo Pontifici, sed etiam in multis Castris eorum Capitalis Generalibus. Ergo non includuntur in Bulla Gregoriana sub nomine Principis; Nec argumenta quæ adducit Nouarius sunt magni ponderis; nam multi Principes, Duces, Marchiones habent merum & mixtum imperium & omnem potestatem vtriusque fori, & tamen, quia verbi gratia subiiciuntur Regi Hispano, vel Gallo, si aliquis subditus illos occideret, non vtiq; vt peccatam vult Nouarius priuabitur Ecclesiæ immunitate; quia supradicti non includuntur sub nomine Principis, cum sint Regi subiecti. Sic & in casu nostro Principis appellatione non veniunt Generales cum & ipsi superiorem agnoscant; Ergo Regularis subditus, eos occidens, priuilegio immunitatis gaudebit.

RESOL. XXXIX.

An Apostata à Religione gaudeat Immunitate Ecclesiæ? Non autem in Ecclesiis, & Monasterijs eiusdem Religionis, à qua apostatauit, sed in alijs. Ex part. 10 tract. 1. Resol. 23.

§. 1. **N**egatiuè respondet Peregr. *de immunit. c. 12. n. 16.* Sed contrariam sententiam tenendam esse existimo. Dico igitur, dictum Apostatam gaudere immunitate: non autem in Ecclesiis, & Monasterijs eiusdem Religionis, à qua apostatauit, sed in alijs; vt dictum est. Et ita docet Duard. in *Bull. Cen. lib. 2. can. 15. quest. 16. num. 15.* Bobadill. in *polit. tom. 1. lib. 2. cap. 14. num. 57.* qui citat Rebuff. & Decian. Et ita docet in terminis nostræ Bullæ, Farinac. *de immunit. c. 13. v. 169.* & Italia *de immunit. lib. 1. cap. 3. §. 1. num. 1. ver. Ex his ergo apparet.* Vbi testatur, quendam Apostatam à Religione fuisse restitutum Ecclesiæ, ex qua fuerat extractus.

Sup. hoc supra in Resol. 27. §. Quæro decimo. & lege alias Res. citatas in fine dicti §. & infra ex Resol. 97. §. vlt.

C ; RESOL.